

Natuurpunt Brugge voorstellen gemeenteraadsverkiezingen 2018

Inhoud

Rode draad: meer natuur voor iedereen!	2
Meer natuur zorgt voor meer welzijn	4
Natuur maakt jouw gemeente klimaatrobust	5
Open ruimte creëert kansen voor natuur	6
Nieuwe vormen van landbouw geven zuurstof aan natuur	7
Natuur en erfgoed	8
Natuurpunt versterkt de samenleving	8
Natuurpunt en klimaat	10

Rode draad: meer natuur voor iedereen!

Natuur is belangrijk voor de mens. Meer natuur en biodiversiteit maken je gemeente meer aantrekkelijk; dat is al meermaals [wetenschappelijk bewezen](#). Uit onderzoek blijkt ook dat hoe groter de biodiversiteit is, hoe meer diensten de natuur levert in je gemeente. Denk bv. aan: buffering van water, verminderen van hitte-effecten, leveren van hout en voedsel en zuivering van onze sterk vervuilde lucht. Dit vaak ten voordele van de lokale economie. Voldoende reden om volop in te zetten op natuur en biodiversiteit. Maar hoe begin je daaraan?

Gebieden voor natuur inrichten en beheren

Natuurgebieden zijn veilige havens voor verschillende dier- en plantensoorten en versterken zo de biodiversiteit in je gemeente. De aankoop en inrichting van natuurgebieden is en blijft een belangrijk aspect van het natuurbeleid. Tot op heden kon Natuurpunt bij aankoop van nieuwe percelen natuurgebied regelmatig rekenen op een bijdrage van de gemeente. Wij hopen dat dit ook in de toekomst het geval zal zijn op een *constructieve manier*.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Zorg ervoor dat elke inwoner een natuurgebied kan bezoeken op wandelafstand, zie ook 'natuur en welzijn'.
- Voorzie subsidies voor zowel de aankoop, inrichting, ontsluiting, als het beheer van natuurgebieden door natuurverenigingen.
- Zorg voor een ambitieus beheer van de eigen gronden. Doe dat in overleg met de lokale Natuurpuntafdelingen. De groendienst van stad Brugge heeft al serieuze inspanningen geleverd voor een natuurlijker beheer van haar groengebieden. Wij hopen dat deze ingeslagen weg zal bestendigd worden. Spijtig genoeg stellen wij vast dat al te snel volwaardige bomen binnen bebouwde omgeving worden verwijderd.

Meer natuur in openbare ruimte en tuinen

Ook gemeenten en OCMW's spelen een belangrijke rol in het natuurbeleid, aanvullend op de rol van de Vlaamse overheid. Een gemeente heeft een belangrijke voorbeeldfunctie om aan te tonen dat natuurbescherming nodig en mogelijk is buiten de bestaande natuurgebieden.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Richt de openbare ruimte natuurvriendelijk in, o.a door het gebruik van inheemse planten- en bomensoorten, het voorzien van schuil- en nestplaatsen voor soorten en laat de natuur z'n gang te laten gaan waar mogelijk. <http://www.natuurinjebuurt.be/>
- Bescherm bestaande natuurwaarden buiten de natuurgebieden, zoals bvb. in wegbermen.
- Promoot (en subsidieer) natuurlijke tuinen in samenwerking met Natuurpunt en creëer zo honderden nieuwe natuurgebiedjes in je gemeente: <https://www.natuurpunt.be/pagina/maak-van-je-tuin-een-natuurgebied>. Hier kan stad Brugge nog een tandje bijsteken? Gebruik van streekeigen planten, waarschuwen voor exoten, zowel planten als dieren, laat een aantal wilde hoekjes in je tuin met bijvoorbeeld brandnetels, waardplant voor dagvlinders...

Een mobiliteitsplan voor planten en dieren

Vlaanderen is versnipperd zodat dieren en planten vaak opgesloten zitten in het laatste restje geschikte natuur. Planten en dieren hebben nood aan functionele verbindingen zodat ze zich kunnen verplaatsen tussen geschikte leef- en foerageergebieden. Wegen, hoe klein ook, kunnen een grote hindernis zijn. Meer natuurvriendelijke (water)wegen zorgen ervoor dat dieren en planten zich kunnen verplaatsen, op zoek naar beschutting, voedsel en soortgenoten.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Breng samen met Natuurpunt de knelpunten voor diervriendelijke (water)wegen in kaart en stel een plan van aanpak op dat tijdens de huidige legislatuur uitgevoerd wordt. Inspiratie nodig? Kijk hier voor info over [paddenoverzetacties](#) en [eekhoornbruggen](#).
- Investeer in bovenlokaal overleg om verbindingen zoveel mogelijk op elkaar te laten aansluiten en bouw verder op het bestaande IVON-netwerk.

Paddenoverzetacties gebeuren al, onder andere langs de zeeweg, langs de Zeeweg. Hier is er wellicht ook ruimte voor eekhoornbruggen omdat deze weg een boscomplex in twee snijdt.

Soorten om trots op te zijn.

Soorten helpen maatschappelijk draagvlak op te bouwen voor natuur. Vele soorten voelen zich perfect thuis in een menselijke omgeving, wat veel kansen biedt voor meer natuur dichtbij. De meeste soorten zorgen voor veel plezier. Met een klein aantal soorten verloopt het samenleven nog moeilijk en moet er een extra inspanning gedaan worden om dat samenleven mogelijk te maken.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- [Inventariseer](#) in samenwerking met Natuurpunt de soorten die in jouw gemeente voorkomen. Bespreek of en hoe je deze soorten zal beschermen.
- Betrek burgers bij de bescherming van soorten o.a. door publiekscampagnes samen met Natuurpunt. Stimuleer burgers om [soortbeschermingsinitiatieven te nemen in eigen tuin](#).
- Neem in samenwerking met Natuurpunt maatregelen voor de Rode Lijst soorten die voorkomen in je gemeente. Laat je inspireren door de bestaande [soortbeschermingsprogramma's](#).
- Leer bewoners terug samenleven met de natuur. Schenk aandacht aan "moeilijkere" soorten zoals vos, marter, vleermuizen en voorzie een duidelijk aanspreekpunt waar burgers terecht kunnen voor informatie en mogelijke preventieve maatregelen om schade te voorkomen. Vb.: www.steenmarter.be

Steun voor zwaluwen bestendigen

Gierzwaluw als adoptiesoort in Brugge. Verdere sensibilisatie noodzakelijk

Meer natuur zorgt voor meer welzijn

Een natuurlijke en groene gemeente heeft een rechtstreeks positief effect op het welzijn en de gezondheid van burgers. Door de vergrijzing, onze drukke levensstijl en het vele fijnstof in de lucht neemt het belang van groen voor ons welzijn alleen maar toe. De groennormen zijn nog steeds een goede indicatie om aan te geven in welke buurt welke vorm en oppervlakte aan groen gewenst is.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Realiseer de groennormen¹:

Afstandscriteria en oppervlakte voor verschillende functiegebieden:

Functieniveau	Maximum afstand	Minimumareaal
Woongroen	< 150 m	
Buurtgroen	< 400 m	> 1 ha
Wijkgroen	< 800 m	> 10 ha (park: > 5 ha)
Stadsdeelgroen	< 1.600 m	> 30 ha (park: > 10 ha)
Stadsgroen	< 3.200 m	> 60 ha
Stadsgroen (stadsbos)	< 5.000 m	> 200 ha

Uit MIRA S 2000

- Financier voor elke grote zorginstelling een project in samenwerking met natuurorganisaties voor initiatieven zoals biowalks, natuurvriendelijke zorgtuin, rolstoel- en prikkelpad, ...
- Stimuleer zorgverleners om hun patiënten door te verwijzen naar activiteiten in het groen.
- Organiseer netwerkmomenten en stimuleer projecten tussen zorg- en natuurorganisaties.

Laat je inspireren door de marktdagen 'natuur en welzijn' georganiseerd door Natuurpunt: <https://www.natuurpunt.be/pagina/natuur-en-gezondheid>

¹ <https://www.natuurpunt.be/publicatie/rapport-natuur-op-wandelafstand>

Natuur maakt jouw gemeente klimaat robuust

Klimaatverandering is een van dé grote uitdagingen waarmee we de komende decennia te kampen hebben. Steden en gemeenten zullen zich moeten aanpassen aan veranderende weerfenomenen zoals extremere regenbuien, hittegolven en langere periodes van droogte. Samenwerken met natuur is niet alleen de meest effectieve, maar op lange termijn vaak de goedkoopste oplossing om ons aan te passen. Door bv. het platteland groenblauw te dooraderen tot in het hart van dorpen en steden, vangen we overtollig water op en bieden we verkoeling. De Vlaamse overheid roept - in het Witboek Beleidsplan Ruimte - gemeenten op om actief werk te maken van deze groenblauwe verbindingen. Bovendien bieden deze natuurlijke oplossingen ook kansen op vlak van leefmilieu, gezondheid, recreatie en biodiversiteit.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Zorg voor een 'klimaatreflex' bij de aanvang van elk ruimtelijk project (in de kern én daarbuiten): ga bij elk project na hoe natuur ingeschakeld kan worden als klimaatbuffer. Dit over alle gemeentelijke diensten heen.
- Geef het goede voorbeeld en richt de eigen instellingen en openbaar domein klimaat robuust in door het hergebruik van regenwater, de aanleg van parken en groenzones, minimaliseren van verharding, keuze voor waterdoorlatende materialen, inzetten op infiltratie, het plaatsen van groendaken en gevelgroen, etc.
- Stimuleer en ondersteun burgers om hun (school)buurt of tuin klimaat robuust in te richten. <https://www.natuurpunt.be/pagina/maak-van-je-tuin-een-natuurgebied>
- Geef klimaatadaptatie een prominente plaats in het gemeentelijke/stedelijk klimaatplan en overweeg om in te tekenen op het vernieuwde burgemeesterconvenant met aandacht voor adaptatie.
- Maak een kaart op van de gewenste groenblauwe dooradering in jouw gemeente. Formuleer hoe de verweving en verbindingen er concreet moeten uitzien op het terrein (wensbeeld). Doe dit in nauw overleg met experts zoals Natuurpunt.
- Voorzie een actieplan om deze kaart te realiseren op het terrein, door de lijst te voorzien van een prioritering en timing. Voorzie in een jaarlijkse evaluatie en update.

Specifiek voor de kustgemeenten: Duinen zijn essentieel voor kustbescherming op lange termijn. Zet in op de versterking van de bestaande duinen en laat duinvorming toe o.a. door het behoud van embryonale duintjes.

Open ruimte creëert kansen voor natuur

De open ruimte staat onder druk van verspreide bebouwing, terwijl in en nabij kernen van steden en dorpen nog voldoende plaats is om te verdichten en de vraag naar bijkomende woongelegenheden op te vangen. En het agrarisch gebied wordt er nog naar hartenlust gebouwd, terwijl het aantal landbouwers drastisch daalt. Een 'betonstop' is aan de orde. Kernversterking is niet alleen vanuit ruimtelijk oogpunt essentieel, maar tevens in functie van de klimaatuitdaging. Bovendien werkt het kostenbesparend voor tal van diensten en nutsvoorzieningen zoals riolering, openbaar vervoer, postbedeling, ...

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

Bestuurlijk

- Neem de ambities van een Vlaamse betonstop onverminderd over in het lokale bestuursakkoord en scherp ze aan in de tijd (bv. betonstop tegen 2025; halvering dagelijkse inname ruimtebeslag tegen 2020).
- Neem een voorbeeldrol op door de (principes van een) betonstop en verdichting onmiddellijk toe te passen op projecten en gronden eigen aan/van de gemeente, OCMW, kerkfabrieken, etc.
- Voorzie in een gemeentelijke 'BRV-reflex', op niveau van beleidsplanning en ruimtelijke ordening (plan-, project- en vergunningenniveau). Is elke beslissing BRV-proof?

De bestemmingswijziging van de Chartreuse van open, groen gebied in de groene gordel van Brugge tot een industrieterrein vinden wij een slechte keuze. Wij hopen dat het volgende gemeentebestuur de chartreuse als open ruimte zal bestendigen.

Organisatorisch

- Maak een gemeentelijk ambtenaar expliciet bevoegd om de betonstop te stimuleren en te bewaken (intern en extern).
- Betrek de gemeentelijke milieuraad en GECORO volwaardig bij het implementeren en de periodieke evaluatie van de betonstop op lokaal niveau.

Actief beleid

- Voorzie binnen het jaar in een evaluatie van niet-ingevulde bouwgronden en koppel hieraan een actieplan om slecht gelegen bouwgronden te neutraliseren. Voorzie jaarlijks in een voortgangsrapportage.
 - o In afwachting, voorzie een tijdelijk moratorium op nieuwe vergunningen in woonuitbreidingsgebieden, buiten de bebouwde kom en/of op plekken waarvan vermoed kan worden dat ze slecht gelegen zijn, zoals bv. plaatsen zonder riolering.
- Voorzie een soortgelijke evaluatie voor agrarisch vastgoed dat (op termijn) niet langer in landbouwgebruik is. Wacht niet op privaat initiatief tot herbestemming, maar categoriseer deze gebouwen pro-actief in functie van 1) hergebruik door landbouw, 2) gerichte functiewijziging of 3) ruimtelijk herstel.
- Maak een inventaris van elementen van landschappelijke ruis, en voorzie in een gekoppeld

actieplan (handhaving, dialoog, instrumenten, budget) om deze pijnpunten op te lossen op het terrein.

- Natuurpunt stelt vast dat in de woonparkgebieden (meestal bosgebieden) de verkavelingen tot kleinere percelen steeds verder gaat waardoor deze zonevreemde (?) bossen aan een hoog tempo verdwijnen. Een moratorium op het verder verkaveling is dringend noodzakelijk.

Nieuwe vormen van landbouw geven zuurstof aan natuur

In ons sterk versnipperd Vlaanderen zien we vage grenzen tussen stadsranden, dorpen en landbouw. Op die manier geraakt een deel van de landbouwgronden ruimtelijk sterk verweven met mensen die er wonen. In gangbare landbouw staat dit evenwel niet garant voor een sterke band tussen de burger en de voeding die vlakbij wordt geproduceerd. De monoculturen uit de gangbare landbouw bieden daarnaast ook weinig belevingswaarde. Net op die plaatsen waar veel mensen wonen en dichtbij willen recreëren kunnen nieuwe agro-ecologische vormen van landbouw voor extra natuur- en landschapsbeleving zorgen.

Heel wat gemeenten en OCMW's hebben nog landbouwgronden in eigendom die een strategische ligging hebben nabij woonkernen of in de stadsrand. Deze terreinen kunnen de vraag naar voedselproductie op een bredere manier invullen dan vandaag.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Voorzie en faciliteer bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen kansen voor landbouwers die op een duurzame manier voeding willen produceren dichtbij en mét de mensen en die van landbouwgrond een gedeelde en multifunctionele ruimte willen maken.
- Vergroot de belevingswaarde van nieuwe landbouwprojecten rondom dorpen met een publieke groene dooradering die goed is voor de biodiversiteit en het landbouwbedrijf weerbaarder maakt.

Op veel plaatsen worden reeds initiatieven voor stadslandbouw genomen. Ook in Brugge werden in die zin reeds voorstellen geformuleerd. De Gemeente kan dit verder ondersteunen en de nodige ruimte bieden.

Natuur en erfgoed

Natuur en erfgoed zijn in Vlaanderen vaak onlosmakelijk met elkaar verbonden. Onze landschappen bvb. zijn altijd cultuurlandschappen: ontstaan door de eeuwenlange interactie tussen mens en natuurlijke processen. Open natuurrijke landschappen vertellen zo het historisch verhaal van een regio. Onroerend erfgoed beschermen heeft vaak ook rechtstreeks effect op de natuurwaarden in je gemeente: oude boomgaarden kunnen bijzondere soorten herbergen. Gebruik de mogelijkheden in het decreet onroerend erfgoed om ook het gemeentelijk *natuurlijk* erfgoed te beschermen.

Oeroude bossen , hoe klein de relictten ook zijn, (zie ferraris kaarten) en de permanente graslanden in de Brugse regio verdienen een maximale bescherming

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Maak een inventaris van het gemeentelijk onroerend natuurlijk erfgoed. Gebruik deze als toetsingskader voor het gemeentelijk beleid zoals bv. vergunningsaanvragen.
- Integreer bestaande kennis over erfgoed, natuur en ruimtelijke ordening bij de opmaak van landschapsbeheerplannen.
- Stel inhoudelijk onderbouwde voorstellen voor erfgoedlandschappen op in samenwerking met Natuurpunt en lokale erfgoedverenigingen.
- Zet samen met Natuurpunt en de lokale erfgoedverenigingen een sensibiliserings- en/of beschermingsactie op voor natuurlijk erfgoed in jouw gemeente en voorzie daarvoor de nodige middelen.

Natuurpunt versterkt de samenleving

[Natuurpunt](#) is een ledenvereniging met 102 000 leden-gezinnen en meer dan 5000 actieve vrijwilligers. Natuurpunt verbindt mensen op basis van een gedeelde zorg voor natuur. Het is de grootste natuurvereniging van Vlaanderen. Middenveldorganisaties zoals Natuurpunt [versterken de samenleving](#). Door o.a. onze educatieve werking bieden we emancipatiekansen aan alle inwoners van je gemeente. Daarnaast informeert Natuurpunt haar leden en vrijwilligers over het natuurbeleid zodat zij als burger een constructieve bijdrage kunnen leveren aan het gemeentelijk beleid. Kortom, Natuurpunt is een waardevolle partner om het natuurbeleid in jouw gemeente vorm te geven en uit te voeren.

Voer deze concrete acties uit in je gemeente:

- Geef natuurverenigingen een volwaardige stem in het lokale beleid. Bv. via een evenwichtig samengestelde milieuraad. Gecoro
- Ondersteun natuurverenigingen financieel en/of logistiek.

- Betrek natuurverenigingen bij de uitvoering van het gemeentelijk natuurbeleid, zowel inhoudelijk als uitvoerend. Gebruik de expertise van de vrijwilligers en doe beroep op de kracht van Natuurpunt om het maatschappelijk draagvlak voor natuurbescherming te vergroten.

Inspirerende voorbeelden:

- Laagdrempelige acties zoals bv. paddenoverzet spreken mensen uit alle bevolkingslagen aan: http://www.natuurpuntlanaken.be/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=28

Natuurpunt en klimaat

Natuurpunt Brugge schenkt ook aandacht aan de problematiek van klimaatwijziging en transitie.

Daarom zijn we ook lid van het klimaatforum en actief in sommige werkgroepen binnen de toekomst van Brugge.

Zoals reeds tijdens het overleg van klimaatforum gesteld moet stad Brugge meer investeren in personeel om de beloofde CO2 reductie te behalen. Een klimaatambtenaar die zich dagdagelijks met deze problematiek bezig houdt is zeker noodzakelijk.

Contactpersoon

Krien Hansen - beleidsmedewerker

krien.hansen@natuurpunt.be

0498/851687

Paul De Graeve voorzitter natuurpunt Brugge

Paul.degraeve@skynet.be

0479/960157